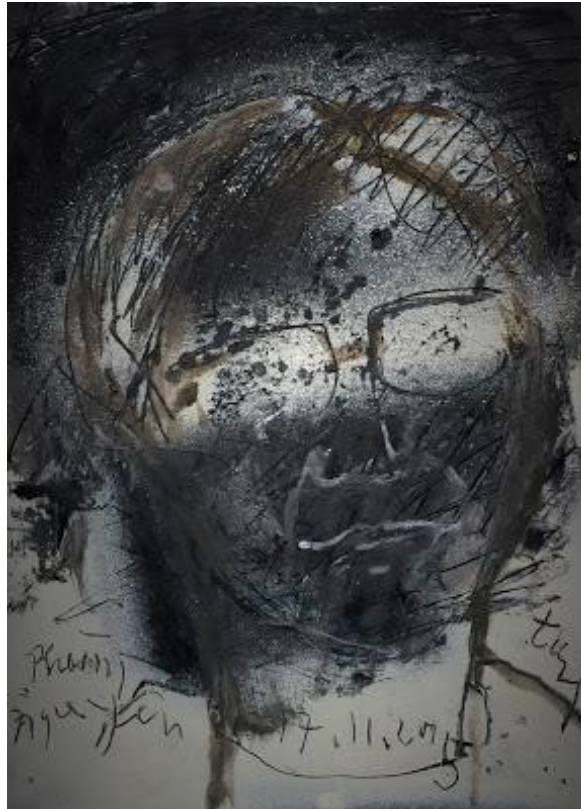

Phùng Nguyễn Như Chưa Hề Giã Biệt

NGÔ THẾ VINH

Bài viết được giới thiệu lần đầu trên trang blog này vào ngày 8 tháng 12 năm 2015. Hôm nay nhân kỷ niệm 7 năm ngày mất của nhà văn Phùng Nguyễn (17/11/2015 – 17/11/2022), xin được post lại để cùng tưởng nhớ đến Anh.

*Chân dung Phùng Nguyễn
Đình Trường Chinh vẽ*

TIỂU SỬ PHÙNG NGUYỄN

Nhà văn Phùng Nguyễn, tên thật Nguyễn Đức Phùng, sinh năm 1950 tại Quảng Nam, là anh cả trong một gia đình đông anh em. Học xong tiểu học trong một làng quê, năm 1961 cậu học sinh Nguyễn Đức Phùng thi đậu vào lớp Đệ Thất trường trung học Trần Quý Cáp, Hội An. Ba năm sau đó Phùng theo gia đình vào Sài Gòn 1964.

Có một giai đoạn rất quan trọng mà Phùng Nguyễn đã không ghi trong phần tiểu sử của mình, đó là Phùng đi lính năm 1968, lúc ấy mới 18 tuổi và là một thương phế binh giải ngũ trước 1975. Theo người viết, những năm tháng mặc áo lính tuy ngắn nhưng đã có ảnh hưởng sâu đậm tới bước hình thành phong cách của cả văn nghiệp Phùng Nguyễn về sau này.

Phần tiểu sử chính thức mà Phùng Nguyễn tự soạn cho mình chỉ ghi khoảng thời gian từ 1984 khi anh đặt chân tới Hoa Kỳ:

- Sinh quán Quảng Nam, Việt Nam.
- Định cư ở Hoa Kỳ từ tháng 5 năm 1984.
- Tốt nghiệp Cử nhân *summa cum laude* ngành quản trị kinh doanh và tin học năm 1990 và Thạc sĩ Quản Trị Kinh Doanh (MBA) năm 1992 tại California State University (Bakersfield, California).
- Làm việc trong ngành tin học từ năm 1990. Chức vụ sau cùng: Director of Information System (Jaco Oil Company, California).
- Có nhiều sáng tác văn học và tiểu luận xuất hiện trong các tạp chí Văn (USA), Văn Học (USA), Hợp Lưu (USA), Việt (AUS), Thế Kỷ 21 (USA) và các báo mạng như talawas.org, tienve.org, damau.org ...
- Đề xuất, thiết kế, xây dựng, và bảo trì ấn bản mạng cho các tạp chí Văn Học, Văn, Hợp Lưu, và Việt từ năm 1997 cho đến 2002.
- Từng đảm nhiệm chức vụ Chủ bút của tạp chí văn học Hợp Lưu (California, USA) từ tháng 6 năm 2002 cho đến tháng 4 năm 2003.
- Đồng sáng lập tạp chí văn chương mạng Da Màu (tháng 7 năm 2006) cùng với nhà văn Đặng Thơ Thơ & nhà thơ Đỗ Lê Anh Đào.
- Biên tập viên và đồng thời phụ trách phần kỹ thuật cho tạp chí Da Màu từ 2006 cho đến nay.
- Sáng lập và xây dựng Thư viện Kệ Sách eBook (kesach.org). Đưa kesach.org vào sinh hoạt từ tháng 5, 2008. Cho đến nay đã xuất bản và ấn hành miễn phí hơn 150 tác phẩm văn chương tiếng Việt trong dạng ebooks trên các hệ thống ấn hành ebook Scribd.com và Smashwords.com
- Phụ trách Blog Phùng Nguyễn: Rừng và Cây trên VOA (Đài Tiếng Nói Hoa Kỳ).

Sách đã xuất bản:

- Tháp Ký Ức, tập truyện ngắn. Nxb Văn 1988 (California, USA)
- Đêm Oakland và Những Truyện Khác, tập truyện ngắn. Nxb Văn 2001 (California, USA)

Sách dự định xuất bản trong năm 2015:

- Tuyển tập truyện ngắn
- Tiểu luận Phùng Nguyễn

[hết trích dẫn]

*

Blog *Rừng & Cây* của Phùng Nguyễn trên VOA (Đài Tiếng Nói Hoa Kỳ) phân tích các sự kiện văn hóa đáng chú ý của Việt Nam và thế giới, cũng là nơi góp mặt của một số các ngòi bút thân hữu trong và ngoài nước.

Bài đầu tiên trên blog là của Phùng Nguyễn – *Văn đoàn độc lập Việt Nam: Sự kiện hay Cuộc chú?* – posted ngày 16-07-2015, và bài viết cuối cùng *Mệnh Trời* cũng của Phùng Nguyễn như một di cảo posted ngày 20-11-2015, nhưng anh đã mất 3 ngày trước đó. VOA đã viết một *chapeau* dẫn nhập thật cảm động cho *Mệnh Trời*:

“*Chủ nhật 22 tháng 11 là ngày phát tang nhà văn Phùng Nguyễn. Nhân dịp này VOA Tiếng Việt xin trân trọng giới thiệu với quý độc giả một di cảo của nhà văn vừa tạ thế như một lời vĩnh biệt của ông với bạn đọc, bằng hữu cùng những người ngưỡng mộ ông. Đây là blog cuối cùng của ông, nhưng chúng tôi tin rằng những lý tưởng và giá trị nhân bản mà ông và các thi văn hữu của ông bảo vệ và cố xúy qua cột blog do ông chủ xướng sẽ không bao giờ*

bị mai một, cho dù Mệnh Trời có như thế nào đi nữa.”

*Chân dung Phùng Nguyễn trên Blog Rừng và Cây
[nguồn: VOA Tiếng Việt]*

Trước sự ra đi đột ngột của nhà văn Phùng Nguyễn, VOA cũng đã có lời phân ưu:

“Nhà văn Phùng Nguyễn, người phụ trách cột blog “Rừng & Cây” trên VOA Tiếng Việt, vừa đột ngột qua đời ngày 17 tháng 11, 2015 tại bang Maryland, Hoa Kỳ. Tuy thời gian hợp tác với VOA Tiếng Việt chưa lâu, những bài viết nghiêm túc, độc đáo và đặc sắc của nhà văn Phùng Nguyễn cũng như của những thi văn hữu được ông mời cộng tác về đề tài văn học-nghệ thuật cùng những vấn đề liên quan đã thu hút sự chú ý và được đánh giá cao bởi đông đảo bạn đọc tại Việt Nam cũng như ở nước ngoài. Sự ra đi quá sớm của Ông là một thiệt thòi khó bù đắp không những cho giới văn học mà còn cho những người đọc yêu mến Ông qua cột blog “Rừng & Cây”. Ban Việt ngữ xin thành thực chia buồn cùng tang quyến Nhà văn Phùng Nguyễn trước sự mất mát to lớn này. Sự đóng góp quý báu của Ông sẽ được VOA Tiếng Việt luôn trân trọng.”

Tính ra Blog *Rừng & Cây* chỉ hoạt động vồn vẹn được đúng 4 tháng với tổng số 35 bài viết, riêng Phùng Nguyễn viết 16 bài nhưng trước đó anh cũng đã viết nhiều bài tiểu luận rất sắc sảo đăng trên các tạp chí Văn, Văn Học, Hợp Lưu, Việt, Thế Kỷ 21 và các báo mạng như talawas.org, tienve.org, damau.org...

CHÂN DUNG NGƯỜI LÍNH PHÙNG NGUYỄN

Trong bài Vĩnh biệt Phùng Nguyễn, nhà văn Trần Hoài Thư đã phác họa chân dung Phùng Nguyễn: *“Từ Ô Thước rồi đến Talawas rồi Da Màu, những diễn đàn văn học luôn luôn thấy bóng Phùng Nguyễn. Ngày xưa Phùng Nguyễn mang súng thì bây giờ Phùng Nguyễn mang laptop đến mọi nơi mọi chốn. Tôi theo dõi người lữ hành ấy và cảm phục vô ngần”.*

Trần Hoài Thư viết tiếp: *“Tôi và Phùng Nguyễn dù chỉ gặp nhau một đôi lần nhưng xem như thân thiết trên cuộc hành trình cùng văn chương chữ nghĩa, và cả cuộc sống. Thứ nhất là chúng tôi cùng là dân IT (information Technology). Thứ hai, chúng tôi cùng có mặt trong bộ*

đồng phục trước 1975. Thứ ba chúng tôi cùng viết chung con đường yêu mến văn chương chữ nghĩa.”

Tối Thứ Bảy, ngày 21 tháng 11, 2015 cũng là ngày phát tang Phùng Nguyễn bên Maryland, tôi eMail cho Trần Hoài Thư:

“Phùng Nguyễn rất ít khi nói về thời gian quân ngũ của mình, nhưng theo tôi biết, Phùng Nguyễn nhập ngũ sau Tết Mậu Thân 68, và sau đó là một thương phế binh phải nằm nhiều tháng trong Tổng Y viện Cộng Hoà cho tới khi giải ngũ, anh Trần Hoài Thư có biết thêm chi tiết gì về giai đoạn người lính sau đó là thương phế binh Phùng Nguyễn không? Tôi đang viết một bài về Phùng Nguyễn.”

Trần Hoài Thư trả lời tôi ngay trong đêm:

“Anh Ngô Thế Vinh thân, tôi không biết. Chỉ đọc tiểu sử. Anh gắng truy tìm thử xem. Phùng Nguyễn nhập ngũ năm 18 tuổi, lúc là học sinh Trung học...”

Gặp Phùng Nguyễn mới đây thôi, anh có dáng khoẻ mạnh của một tráng niên, trẻ hơn tuổi, da sạm nắng, khuôn mặt vuông, trán cao, nói cười chùng mực. Có lần sánh vai cùng đi bộ nhanh với Phùng trên bãi biển Huntington Beach, do có phone của Đình Cường tôi bị bỏ rơi về phía sau. Phùng Nguyễn có ý vừa đi vừa chờ; và tôi chợt nhận ra dáng đi của Phùng hơi lệch về bên phải. Suy đoán, có lẽ Phùng bị polio / sốt bại liệt nhẹ từ hồi nhỏ, một dịch bệnh rất thông thường ở Việt Nam. Chỉ nghĩ vậy thôi nhưng tôi không hỏi thêm. Ở một khi khác cũng đi bộ nhưng lần này trên bãi biển Laguna Beach, trời nắng ấm Phùng mặc quần short, thấy chân phải anh không bị teo nhưng lại có các vết sẹo mỗ. Tôi hỏi Phùng, anh chỉ kể rất vắn tắt về một cuộc hành quân vùng sinh lầy, tiểu đội anh đập phải mìn, vài đồng đội chết, riêng Phùng bị thương, gãy nát hai xương chân bên phải, vết thương khá nặng phải đưa về Tổng Y viện Cộng Hoà để được *phẫu thuật chấn thương chỉnh hình*

[reconstructive surgery] và bó bột, nhưng không may sau đó vết thương nhiễm trùng và kháng thuốc trụ sinh. Phùng phải chịu mổ lại nhiều lần với tháp xương ghép da. Phải nằm lâu nhiều tháng trong bệnh viện, đau đớn vật vã quá mức chịu đựng, đã có lần Phùng xin được cắt chân nhưng bác sĩ không cho. Phùng còn nhớ tên người bác sĩ điều trị “lạnh lùng hầu như vô cảm” ấy trước những cơn đau của anh, bác sĩ ấy tên Thái nhưng cũng chính ông đã cứu giữ được chân của Phùng để không bị tàn phế, và rồi những năm về sau này Phùng cho biết không bao giờ được gặp lại người bác sĩ ân nhân ấy.

Vẫn muốn có thêm tin về người lính Phùng Nguyễn, tôi eMail hỏi Khánh Trường, người Hoa sĩ Vía hè New York [chữ của Mai Thảo], người sáng lập và điều hành tạp chí Hợp Lưu trong 12 năm, trước khi giao chức chủ bút cho Phùng Nguyễn [2002]. Khánh Trường sinh năm 1948 có thể coi là cùng trang lứa với Phùng Nguyễn sinh năm 1950, lại cùng gốc Quảng Nam; Khánh Trường có một quá khứ lính tráng trong binh chủng Dù và hơn một lần bị thương trước khi giải ngũ. Khánh Trường chắc hẳn biết về giai đoạn người lính Phùng Nguyễn. Nhưng không, Khánh Trường trả lời tôi ngay: *“Không nghe Phùng Nguyễn nói gì chuyện cũ. Hình như có đi lính, bị thương ở chân, giờ đi không bình thường, để ý lắm mới thấy chàng bước không đều... Bất ngờ quá. Hôm đi viếng Võ Phiến về Phùng Nguyễn có ghé thăm tôi. Rất bình thường. Vậy mà!”*

Qua gợi ý của nhà thơ Thành Tôn, tôi liên lạc với anh Trần Trung Đạo bên Boston, tác giả bài thơ *Đổi cả thiên thu tiếng Mẹ cười*, anh cũng là cựu học sinh trường Trần Quý Cáp, và được hỏi âm ngay: *“Anh Phùng Nguyễn rất ít nói về thời gian anh ở Sài Gòn. Thời ở Trần Quý Cáp, anh Phùng viết khá rõ và đã in trong Tháp Ký Úc. Để tôi tìm hỏi các bạn Trần Quý Cáp của ảnh thử có biết gì không, tôi sẽ thông báo cho anh biết.”*

Chưa dừng lại ở đó, qua chị Diệu Chi Nguyễn Mộng Giác, tôi liên lạc được với một người bạn khác của Phùng Nguyễn, anh Huy Văn Trương Văn Hùng, người đã cùng với Phùng Nguyễn tới thăm anh Tạ Chí Đại Trường vào ngày phát tang nhà văn Võ Phiến. Huy Văn đã chụp bức

hình Tạ Chí Đại Trường và Phùng Nguyễn bằng chiếc iPhone của Phùng. Hy vọng sẽ còn tìm lại được. Trao đổi với Huy Văn, anh xác nhận một số thông tin mà tôi có về Phùng Nguyễn nhưng vẫn có một khoảng trống 20 năm 1964 – 1984, thời gian Phùng sống ở Sài Gòn.

Được biết anh Huy Văn, cũng là dân IT một thảo chương viên điện toán đồng trang lứa với Phùng Nguyễn, cùng viết cho tạp chí Văn Học và rất thân với gia đình Phùng Nguyễn. Tôi điện thoại hẹn với Huy Văn để cùng tới thăm Mẹ Phùng Nguyễn, hai ngày sau Thanksgiving. Không có địa chỉ, qua hướng dẫn của Hồ Như, khó khăn mới tìm ra ngôi nhà em gái Phùng Nguyễn trong một khu mà các con đường toàn mang tên cá như Bluefin, Stingray, Carp thuộc thành phố Huntington Beach, cũng là nơi bà Mẹ Phùng Nguyễn thường về chơi với con gái. Nhưng rồi cả nhà đều đi vắng.

Mấy ngày sau, qua số điện thoại của Đặng Thơ Thơ cho, tôi được nghe chuyện qua giọng nói nghẹn ngào của người em gái Phùng Nguyễn, và bỗng chốc khoảng trống 20 năm ấy được phần nào lấp đầy.

1964, không sống được trong vùng xôi đậu cộng thêm trận lụt khủng khiếp ở miền Trung năm đó, bà mẹ Phùng quyết định đưa đàn con vào Nam tìm kế sinh nhai. Phùng là con trai cả mới 14 tuổi đã phải ra đời sớm giúp mẹ nuôi đàn em, ban ngày làm phụ thợ hồ hay trong xưởng mộc, ban đêm cắp sách đi học ở một trường tư thục.

1968, chưa xong trung học tới tuổi 18, Phùng bị động viên vào Trung tâm Huấn luyện Quang Trung, ra trường là lính truyền tin. Bị thương do mìn bẫy trong một cuộc hành quân năm 1971, phải nằm lâu dài trong Tổng Y viện Cộng hoà cho tới khi đứng lại được trên đôi nạng xuất viện về nhà và được giải ngũ sau đó.

1975, bị kẹt lại sau 75 thương phế binh “Ngụy” Phùng Nguyễn đã sống vất vưởng thêm 9 năm nữa, làm đủ nghề để kiếm sống cho đến khi cả gia đình được người em gái bảo lãnh sang Mỹ 1984 theo diện di dân. Mấy năm đầu Phùng cũng phải đi làm đủ nghề để mưu sinh: ra đồng thu hoạch bóc hành, phụ bếp nhào bột rửa mâm cho tiệm pizza, buổi tối mới tới trường đi học.

Cây bút phê bình văn học Nguyễn Vy Khanh, cách đây 14 năm đã ghi nhận tính tự truyện/ *autofiction* trong hai tác phẩm xuất bản của Phùng Nguyễn. Qua những trang sách tự truyện ấy có thể biết thêm về người lính, người thương binh Phùng Nguyễn.

“Anh còn trẻ lắm. Lúc đó anh đang nằm điều trị ở Quân Y viện Cộng hoà. Người ta đang cố gắng chữa cái chân gãy nát của anh bằng cách hành hạ nó đủ điều, và anh đau đớn đến nỗi cứ van xin họ cắt nó liệng đi cho rồi. Cũng may mà họ không thèm nghe lời anh! Anh nằm chịu trận trên chiếc giường sắt, chân mang khúc bột cứng đờ, tay cầm đầy những mũi kim to tướng nối liền với những ống nhựa lòng thòng, bất lực và tuyệt vọng chờ đợi những cơn đau khủng khiếp sẽ đến với mình ngày hai lần, sáng và chiều, khi những người y tá đến rửa và thay băng cho vết thương. Ngoài việc nằm dài ra đó để nguyên rửa những cơn đau nhức.”

Nếu Phan Nhật Nam viết phóng sự chiến trường với máu mồ hôi và nước mắt, thì có thể nói Phùng Nguyễn đã viết về những mảnh bom mảnh đạn để lại vương vãi trên các trận địa ấy. Phùng Nguyễn viết về những người lính đồng đội thương phế binh quanh anh. Trích đoạn:

“Anh chỉ có việc để giết thì giờ, đánh cờ tướng. Anh có những đối thủ rất đáng gờm, từ hình dạng cho đến tên tuổi. Một tên có tước hiệu Độc Nhân Hắc Thần, đen trùi trũi và chỉ có một mắt. Điều làm anh ngại nhất không phải là ngón pháo đầu đờn đập khi hấn ra quân mà chính là vì hấn cứ thỉnh thoảng móc con mắt trái bằng đá ra lau chùi ngắm nghía như của gia bảo, cái hốc mắt sâu hoắm đỏ bầm nhìn anh chế riếu trông gớm chết. Còn nhiều biệt hiệu quái đản

khác nữa cho những người bạn cò kỳ dị của anh, những thằng lính trẻ sút tay gãy gọng tụ họp ở đây sau khi bị đốn gục trên một chiến trường nào đó, anh không làm sao nhớ hết! Nhưng đáng gờm nhất vẫn là Độc Cô Cầu Bại, một ông Thượng sĩ đứng tuổi không có chân! Ông ngồi bình thản trên chiếc xe lăn cạnh giường bệnh của anh, chiếc mền nhà binh màu cứt ngựa phủ kín hai khúc đùi cụt, khoan thai tấn công anh bằng những nước cờ thâm trầm hiểm ác. Anh thua tối tăm mặt mũi, cho đến một lần hiểm hoi sau đó anh mới có cơ hội để thắng ông. Vậy mà anh để cơ hội ấy trôi qua một cách đáng tiếc khi nhìn thấy những giọt mồ hôi ứa ra từ chân tóc, những ngón tay sần sùi bút rút không yên trên chiếc mền nhà binh, và cặp mắt có những tia máu đỏ li ti trên tròng mắt vàng ệch chỉ còn phát ra những tia bồn chồn tội nghiệp. Anh nhắc quân cờ, đi một nước... hờ hênh. Độc Cô Cầu Bại lại thắng anh ván đó, và anh không bao giờ có một cơ hội nào khác.” [Đêm Oakland và những chuyện khác; Cháy Lên Những Ngọn Cỏ Khô. P 31-32]

Phùng Nguyễn ra ngoài nước rồi, anh đã nhìn lại cuộc Chiến tranh Việt Nam ấy ra sao? Trích đoạn:

“Hắn [tên Đức người bạn trẻ của Phùng Nguyễn, ghi chú của người viết] sống một mình, không thực sự có trách nhiệm với ai, đi nhiều và đi lúc nào cũng được. Chỉ riêng điều ấy cũng làm tôi ganh tị quá đỗi.” [tôi, là Phùng Nguyễn đang nói về người bạn trẻ của mình] Phùng Nguyễn viết tiếp: “Đối lại, tôi lớn tuổi hơn Đức, đủ lớn để giết người và để bị người giết một cách hợp pháp trước khi Đức có cơ hội tham dự vào cái trò chơi lớn có tên gọi là chiến tranh. Ngoài ra, chỉ việc tôi sinh ra và lớn lên ở một làng quê nghèo nàn và đầy rẫy những vết tích của đạn bom cũng đủ làm hắn xoắn xang. Ở phía trong bức tường cao của căn biệt thự sang trọng và được tách ra khỏi những nỗi hiểm nghèo đang xảy ra bên ngoài, người ta có quyền có những nhu cầu tinh thần vô cùng xa xỉ. Chẳng hạn như những suy nghĩ phức tạp của mình về chiến tranh... Hoặ người ta thực sự sống với, hoặ người ta suy tưởng về một điều gì đó.” [Đêm Oakland. Câu hỏi. p 13]

...

“Nếu phải tự mô tả mình với cuộc chiến tranh đã qua, tôi thường nghĩ đến một gã thua cạn lảng ở ván cờ cuối cùng, lúng túng không biết phải làm gì. Người thắng cuộc thì không chịu xoá bàn làm lại, có ngẩn ngơ đứng đó cầu nhau cũng chẳng ích gì. Thôi thì bỏ đi, tự an ủi mình dù sao cũng đã đánh xong ván cờ, cho dù một cách dở tệ.”

...

Cũng ít người biết rằng, khi tham dự ván cờ chiến tranh ấy, có phần xương máu của người lính trẻ truyền tin Phùng Nguyễn.

BƯỚC CHÂN VÀO DÒNG CHÍNH

Tới Mỹ theo diện di dân/ immigrants, không được hưởng một thứ trợ cấp nào như những người tị nạn/ refugees, Phùng và cả gia đình đã phải xả thân ngay đi làm với những đồng lương tối thiểu.

Ở tuổi 34 trắng tay, đặt chân tới một tân lục địa, Phùng mới lại bắt đầu cặp sách tới trường. Cậu học sinh trường làng chưa xong bậc trung học, cũng là thương phế binh ấy đã chứng tỏ ngay là một sinh viên xuất sắc. Phùng đã đi những bước vững vàng vào dòng chính với đầy đủ học vị chỉ trong vòng 6 năm: tốt nghiệp cử nhân với hạng tối ưu ngành Tin học và Quản trị Kinh doanh 1990, hai năm sau, Phùng tốt nghiệp Cao học Quản Trị Kinh Doanh/ MBA.

Làm việc trong ngành tin học từ 1990, sau hơn 20 năm, Phùng đã bước lên vị trí Giám đốc Hệ thống Điện toán của Công ty Jaco Oil Company, California.

Bước qua tuổi 60 *lục thập nhi nhĩ thuận* / đạt đến mức độ hoàn-hảo về tri-hành, và kinh-nghiệm sống, Phùng Nguyễn đứng trước hai lựa chọn: hoặc tiếp tục bước đường sự nghiệp của anh trong dòng chính, hoặc chọn hạnh phúc một gia đình mới mà anh muốn xây dựng. Con người cứng cỏi và đa cảm ấy đã chọn *commitment* thứ hai/ chữ của Phùng Nguyễn. Anh chấm dứt hợp đồng với công ty Jaco ở Bakersfield mà anh đã gắn bó hơn 20 năm cùng với bao nhiêu những benefits mà anh đang có để về sống ở miền Đông. Phùng Nguyễn tìm được hạnh phúc gia đình với quây quần những bạn bè thân thiết nhưng cũng với cái giá mà cá nhân anh phải trả: cái khoảng trống của một chuyên gia còn đầy sinh lực khi bước ra khỏi dòng chính, sống với cái lạnh rất khắc nghiệt không hợp với sức khoẻ của anh và cả những trải nghiệm bất ưng của anh với người bác sĩ tim mạch mới mà anh không mấy tin tưởng. Phùng Nguyễn tâm sự anh không thể cùng một lúc có cả hai chọn lựa và anh chưa bao giờ anh có một ý nghĩ khác về một chọn lựa dứt khoát ấy.

PHÙNG NGUYỄN NHÀ VĂN

Nguyễn Xuân Hoàng trong lời tựa cho cuốn *Tháp Ký Ưc* tác phẩm đầu tay của Phùng Nguyễn đã viết: *"Tháp Ký Ưc là tập hợp những câu chuyện về số phận của một con người, những khắc họa về một mảnh đời thường, chuyện tình yêu, chuyện tuổi thơ, chuyện quê nhà, chuyện quê người. Quá khứ và hiện tại của một lớp tuổi khi rời Sài Gòn ra đi chỉ mới vừa bước qua hai mươi. Truyện của Phùng Nguyễn nhẹ nhàng, thờ cái hơi thờ bình dị của một cuộc sống vốn không bình an, và được viết bằng một bút pháp đơn giản mà lôi cuốn. Cái đẹp, theo ý nghĩa của văn chương, tràn ngập trên những trang chữ của anh."*

Nguyễn Mộng Giác trong lời bạt cho cuốn *Tháp Ký Ưc*, cũng đã nhận xét: *"Truyện ngắn đầu tay của Phùng Nguyễn vượt lên trên những sáng tác của những người ra đi tị nạn cộng sản từ miền Nam thuộc thế hệ trước anh hay cùng thế hệ của anh, những sáng tác làm nòng cốt cho văn chương hải ngoại. Phùng Nguyễn ôn chuyện cũ như một kỷ niệm đẹp, nhưng anh không dừng ở đó. Anh nâng tấm ảnh cũ lên thành một suy niệm về nhân sinh."*

Tháp Ký Ưc, truyện ngắn đầu tiên của Phùng Nguyễn được chủ bút Nguyễn Mộng Giác và tổng thư ký Thạch Hãn Lê Thọ Giáo chọn đăng trên tạp chí Văn Học số Tết Ất Hợi 1995, đã gây ngay sự chú ý với một dư luận xôn xao. *Tháp Ký Ưc* có thể coi như tự truyện của Phùng Nguyễn, với nhân vật xưng "tôi" cũng là tác giả. Đáng chú ý nhất là câu hỏi đầu đời của cậu bé học trò mới 11 tuổi "tranh luận" với cô giáo Tố Quyên của anh, khi cô nói rằng *"Hy vọng luôn luôn hướng về tương lai. Nhưng chúng tôi vẫn khẳng định cho rằng hy vọng có tính cách hai chiều, không phải một chiều như cô đã khẳng định. Nếu quả thật hy vọng chỉ hướng về tương lai thì cuộc sống này buồn quá."* Đó cũng là điều mà nhiều năm sau, Phùng Nguyễn vẫn muốn có dịp gặp lại cô giáo của anh một lần nữa để hỏi cô: *"Phải chăng hy vọng chỉ hướng về tương lai? Hay cả hai?"*

Trong buổi tiệc tất niên tại toà soạn Văn Học tại nhà riêng Nguyễn Mộng Giác năm đó, các nhà văn Võ Phiến, Nghiêm Xuân Hồng, Nguyễn Xuân Hoàng và nhiều bạn văn khác đều có câu hỏi về cô giáo Tố Quyên với tác giả *Tháp Ký Ưc*.

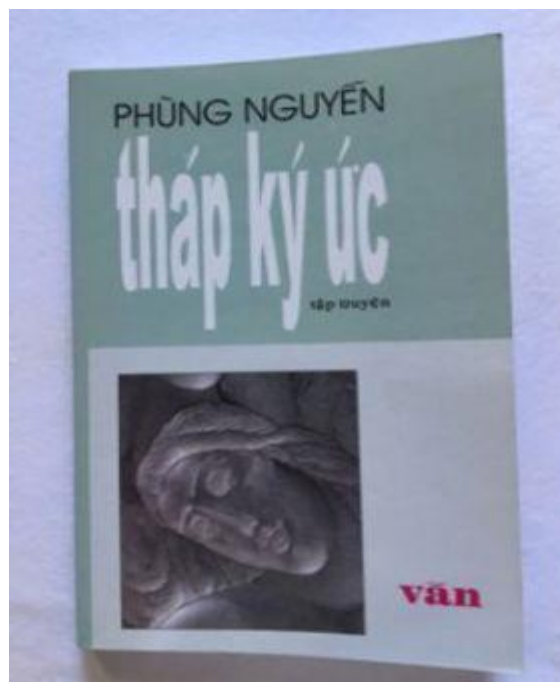
Câu hỏi đó, có lẽ, Phùng Nguyễn vẫn mang theo suốt đời mình chỉ với ước mong làm sao *"vượt qua cái khoảng trống ghê rợn nằm giữa một điều đã thực sự qua đi và một điều hãy còn chưa tới."*

*In dấu tay Phùng Nguyễn, với dòng chữ:
Bút tích "Ước mơ của điều đã đi qua!"
Phùng Nguyễn, 01-17-2012
[nguồn: collection Phan Nguyễn]*

Viết về lớp người trẻ, thế hệ 20 – 30 sống ở hải ngoại, Phùng Nguyễn viết: " Bất kể những khác biệt lớn về tuổi thơ và kinh nghiệm chiến tranh, tôi cho rằng Đức và tôi cùng thuộc về nhóm những kẻ đứng chông chênh trên hai mảnh ván trôi ngược chiều nhau, cố giữ thăng bằng để không rơi vào cái vực đen ngòm của hoang mang bên dưới. Thực ra, cái mảnh ván cứ kéo giật tôi về quá khứ có nhiều cơ hội thành công hơn. Có những điều nằm ở đó sẽ theo đuổi tôi cho đến hết đời. Trong nhiều năm, tôi cứ đi giật lùi nhiều hơn là đi tới." [Trích dẫn Đêm Oakland. Câu hỏi.]

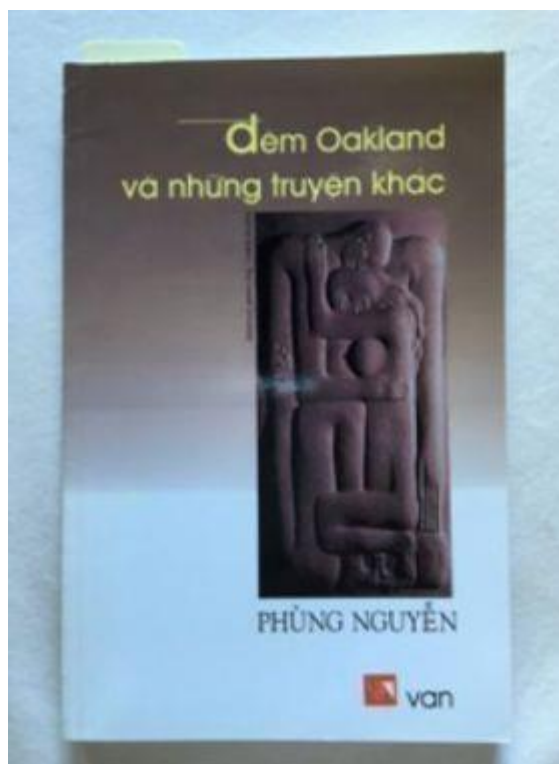

Tháp Ký Ức, tập truyện, nxb Văn, 1998 gồm 15 truyện, ngoài phần tựa của Nguyễn Xuân Hoàng và bìa của Nguyễn Mộng Giác.

Chim Gáy Sau Vườn, vượt qua tính tự truyện là một truyện ngắn đặc sắc cảm động và đầy tính nhân bản của Phùng Nguyễn với hồi ức về những vết thương kinh hoàng nhất của cuộc chiến vừa qua. Một cuộc chiến tranh vô cùng nghiệt ngã nhân danh các chủ nghĩa ngoại lai, đã dìm cả dân tộc vào tấn thảm kịch nôi da xáo thịt. Trong hoang tàn đổ nát của *Chim Gáy Sau Vườn* cũng là nơi chớm nở tình yêu ngang trái của người con gái tên Xuyên, với những người anh em thân thiết như Thuận và Tấn bị đẩy sang hai phía đối nghịch khiến họ phải giết nhau. Một hầm chông phía sau vườn của phe Thuận nhằm bẫy giết Tấn trong ngày về giỗ mẹ nhưng thảm kịch lại là cái chết của Xuyên em gái Tấn cũng là người yêu của Thuận – cũng là thân phận những người dân vô tội kẹt giữa hai chiến tuyến. [Đêm Oakland và những chuyện khác. P51]

Nhà văn Thảo Trường đã có lần phát biểu: *“Tôi có tham vọng làm sao nhét cả một cuộc chiến tranh vào trong một truyện ngắn, làm sao đưa được cả một thời đại mình đang sống vào trong một truyện ngắn. Tôi vẫn hằng mong muốn làm được như vậy.”* Đọc *Chim Gáy Sau Vườn*, tôi không thể không liên tưởng tới câu phát biểu ấy của nhà văn Thảo Trường cho dù biết rằng khi viết *Chim Gáy Sau Vườn*, Phùng Nguyễn chưa hề có một tham vọng như vậy.

*Đêm Oakland và Những Truyện Khác, tập truyện, nxb Văn, 2001
không có lời tựa hay bạt, gồm 16 truyện.*

Tại sao viết? Đó là câu hỏi đặt ra cho mỗi người cầm bút.

Phùng Nguyễn viết: *“Sau này tôi nghiệm ra chính cái nhu cầu cần được chia sẻ là động cơ thúc đẩy tôi đến gần với văn chương thay vì với những điều khác. Phải chăng ở giữa một điều đã qua và một điều còn chưa tới là nỗi sợ không thể vượt qua? Trong khi chờ đợi câu trả lời cho những nghi vấn của mình, tôi hoang mang vô cùng.”*

Phùng Nguyễn rất kỳ vọng ở văn chương: “*Và từ giữa tro tàn, biết đâu sẽ bước ra rục rờ và mới tinh khôi con phượng hoàng với đôi cánh đủ dài để vượt qua cái khoảng trống ghê rợn nằm giữa một điều đã thực sự qua đi và một điều hãy còn chưa tới.*” (Nhà văn, 11/1999)

PHÙNG NGUYỄN NHÀ BÌNH BÚT

Tháp Ký Ức trên báo Văn Học của Nguyễn Mộng Giác là truyện ngắn đầu tiên tôi được đọc và bắt đầu làm quen với một bút danh mới mẻ Phùng Nguyễn, nhà văn.

Nổi loay hoay của Lữ Phương trên trang mạng Talawas là bài phân tích phê bình sắc sảo đầu tiên tôi được đọc với cùng bút danh Phùng Nguyễn, nhưng là cây bút chính luận.

Cả hai thể loại văn học và phê bình của Phùng Nguyễn đều để lại cho tôi ấn tượng mạnh mẽ.

Mới đây được đọc trước một bài viết sẽ post trên Blog's *Rừng và Cây* trên VOA, khi đề cập tới sự phục tùng của ông TT Hun Sen đối với Bắc Kinh, đối chiếu với sự trung thành của Đảng Cộng Sản Việt Nam với Tàu, Phùng Nguyễn viết: “*như vậy từ nay, xem ra về mặt cứng rắn tận tụy với thiên triều, đảng CSVN nay đã có một đối thủ đáng gờm*”, tôi trích dẫn câu đó trong eMail với tiêu đề *Quote of the Week*, như một tán thưởng đồng thời báo cho Phùng biết tôi đã đọc bài viết mới của anh. Có lẽ đây là eMail cuối cùng trao đổi với Phùng mà không có hồi âm. Cũng sáng ngày 17 tháng 11 hôm đó, tôi phone cho Phùng Nguyễn qua Cell chỉ có lời nhắn, nghĩ rằng thời điểm đó trong thời tiết Thu của Maryland, Phùng đang đi bộ quanh bờ hồ chứ không nghĩ là Phùng đang nằm trong bệnh viện.

PHÙNG NGUYỄN MỘT NHÂN CÁCH

Hạnh phúc có được một người bạn như Phùng Nguyễn, khi mới gặp đã có ngay trực giác về sự tin cậy. Ở Phùng toát ra một nhân cách, anh có cách đối xử rất đôn hậu và tận tụy với bằng hữu.

Phùng Nguyễn và Tạ Chí Đại Trường quen nhau qua thời kỳ làm báo Văn Học. Sáng thứ Bảy 11/10/2015 Phùng Nguyễn đã hẹn gặp tôi trong ngày phát tang nhà văn Võ Phiến, nhưng mấy giờ trước đó Phùng được chị Diệu Chi – vợ Nguyễn Mộng Giác – báo tin anh Tạ Chí Đại Trường mới đến nói lời vĩnh biệt chị và tối nay anh lên máy bay về Sài Gòn. Tạ Chí Đại Trường đang ở giai đoạn cuối của bệnh ung thư gan, anh chọn về chết ở Việt Nam. Nghe vậy, Phùng cho biết bằng mọi giá phải tới gặp Tạ Chí Đại Trường mà anh nghĩ là lần gặp cuối cùng. Cho dù đã biết Tạ Chí Đại Trường không ăn uống được gì, Phùng và người bạn thiết Huy Văn vẫn mua đem tới món gỏi cuốn Brodard mà Tạ Chí Đại Trường thích.

Tối hôm đó Tạ Chí Đại Trường lên chuyến máy bay “*quy cố hương*”; cũng được biết, Tạ Chí Đại Trường có giao cho Phùng Nguyễn giữ mấy bài viết với dặn dò chỉ cho phổ biến sau khi anh mất. Nay thì Phùng Nguyễn lại bất ngờ ra đi trước. Hy vọng chị Quỳnh Loan vợ anh Phùng Nguyễn sẽ tìm ra được bản thảo mấy bài viết ấy và không bị thất lạc.

Hồi cuối tháng Năm 2015, trong dịp bay về California thăm mẹ, gặp Phùng Nguyễn, anh cho biết sắp nhận một Blog trên VOA với tên *Rừng & Cây* và anh ngỏ ý mời tôi tham dự trên sân chơi của anh, với lý lẽ thuyết phục: sức quảng bá của các bài viết trên VOA rất rộng rãi đối với độc giả ở trong nước. Tôi nghĩ rằng rằng với uy tín và sự quảng giao của Phùng Nguyễn, Blog *Rừng và Cây* sẽ quy tụ được nhiều văn hữu cộng tác. Tôi hứa phần tôi sẽ gửi tới Blog của anh một bài mỗi tháng.

Phùng Nguyễn rất cởi mở và hoà nhã trong tranh luận nhưng cũng cứng cỏi trên nguyên tắc. Nếu người ta đồng ý với anh là do nơi khả năng thuyết phục chứ không vì một lý do khiên cưỡng nào khác. Trong các buổi họp mặt với những ý kiến hết sức khác biệt, kể cả đối nghịch nhưng anh có khả năng điều hợp, tạo một không khí sinh hoạt dân chủ, và thường

anh là người có tiếng nói cuối cùng. Có thể gọi đó là *khả năng lãnh đạo/ leadership* mà Phùng Nguyễn đã thấm nhuần trong những năm *sinh hoạt dòng chính/ mainstream*. Cùng sinh hoạt trong Da Màu, Trịnh Cung viết về Phùng Nguyễn: “*Phùng đối với tôi là một tấm gương về tự do tư tưởng, về dân chủ và chống lại chủ nghĩa phân biệt. Tôi mới quen Phùng chỉ vài năm gần đây nhưng rất gần gũi về các vấn đề văn học và chính trị theo hướng tự do và văn minh. Đặc biệt Phùng rất tôn trọng quyền tự do chọn lựa quan điểm chính trị của người khác nhưng cũng rất sòng phẳng giữa tội ác và nhân bản vốn là mục đích của nhà văn chân chính trước khi được đánh giá về tài năng văn chương.*” Những bài bình luận của Phùng Nguyễn về các vấn đề trong nước, đã được Diễn đàn Văn Việt nhận xét là anh có “*sự hiểu biết hiếm có từ một góc nhìn hải ngoại.*”

MỘT CHÚT RIÊNG TƯ

Tâm niệm khi viết về chân dung các văn nghệ sĩ, điều tối kỵ lại viết về mình. Nhưng khi phải đưa “*chút riêng tư*” vào bài viết này, vì tính cách một tư liệu liên quan tới người bạn văn Phùng Nguyễn.

Gần bốn tháng trước, Phùng Nguyễn gửi cho tôi ba câu hỏi và mới đây thôi, Phùng còn nhắc “*anh Vinh còn nợ tôi ba câu hỏi*”. Ghi lại mấy câu hỏi đó như một di cảo của Phùng Nguyễn, và cũng buồn rầu mà nghĩ rằng sẽ chẳng bao giờ tôi có cơ hội trả được anh món nợ chữ nghĩa ấy.

*Phùng Nguyễn, California May 2015
[photo by Ngô Thế Vinh]*

Ba câu hỏi cho Ngô Thế Vinh

Phùng Nguyễn

Sông Mekong, mỗi tình lớn.

Sẽ không xa lắm với sự thật nếu cho rằng ai cũng có một mối tình lớn. Nhà văn Ngô Thế Vinh cũng không ngoại lệ. Người tình của nhà văn đến từ một vùng hẻo lánh của Cao nguyên Tây Tạng (Tibetan plateau) với một độ cao hơn 5000 mét tính từ mặt biển. Bắt đầu bằng những bước dò dẫm từ vùng núi non thuộc tỉnh Thanh Hải, nòng lợn lò suốt chiều dài tỉnh Vân Nam thuộc miền Nam Trung Quốc trước khi lần lượt băng qua biên giới các quốc gia Miến Điện, Lào, Thái Lan, Cambodia, và cuối cùng Việt Nam, nơi nòng kết thúc cuộc

hành trình dài hơn 4800 km và hòa nhập vào Biển Đông ở hai cửa sông Tiền và sông Hậu. Nàng được gọi bằng nhiều cái tên, Dza Chu, Lan Thương, Mea Nam Khong, Tonle Thom, Cửu Long... Tuy nhiên nàng được biết đến nhiều nhất dưới cái tên Mekong.

Sông Mekong là nguồn cảm hứng của các tiểu thuyết dữ kiện nổi tiếng “*Cửu Long Cạn Dòng Biển Đông Dậy Sóng*” và “*Mekong Dòng Sông Nghẽn Mạch*” cũng như hàng chục bài biên khảo, nghiên cứu giá trị về những biến đổi của hệ sinh thái của sông Mekong trong những thập niên vừa qua của nhà văn Ngô Thế Vinh. Nguồn cảm hứng này đã, qua năm tháng, biến nhà văn Ngô Thế Vinh thành một chuyên gia về dòng sông quan trọng bậc nhất của vùng Đông Nam Á.

Bởi vì giá trị kinh tế cũng như những nội hàm nghiêm trọng của những biến đổi hệ sinh thái của dòng sông Mekong dọc con đường ra biển lớn, quan hệ ngoại giao giữa các quốc gia liên hệ trở nên rối rắm hơn, đặc biệt khi những con đập thủy điện lớn nhỏ được dựng lên ở thượng nguồn lẫn hạ lưu sông Mekong. Việt Nam gặp nhiều khó khăn về các mặt kinh tế và ngoại giao hơn bất cứ quốc gia nào khác trong vùng khi phải đối phó với những vấn đề nhức đầu liên quan đến những thay đổi bất lợi của hệ sinh thái sông Mekong và trong cùng lúc, âm mưu bành trướng của Bắc Kinh ở Biển Đông.

Thưa nhà văn Ngô Thế Vinh, điều gì ở dòng Mekong đã làm anh say đắm? Ở vị trí của một người am hiểu tình hình, anh có thể chia sẻ với người đọc viễn kiến của anh về những thay đổi hệ sinh thái của sông Mekong và hậu quả của chúng trong một tương lai có thể nhìn thấy được?

Ra tòa vì “Mặt trận ở Sài Gòn” năm 1971.

Năm 1972, tạp chí Bách Khoa (Sài Gòn) thực hiện buổi phỏng vấn nhà văn Ngô Thế Vinh nhân việc tác giả “Mặt trận ở Sài Gòn” phải ra hầu tòa về tội “có luận điệu phung hại trật tự công cộng và làm suy giảm kỷ luật, tinh thần chiến đấu của quân đội.” Trong Lời Tòa Soạn, tạp chí Bách Khoa giới thiệu tác giả và sự kiện như sau:

Nhà văn Ngô Thế Vinh, tác giả truyện dài Vòng đai xanh vừa nhận được giải thưởng bộ môn Văn trong Giải Văn học Nghệ thuật Toàn quốc 1971 trước Tết, thì sau Tết lại nhận được trát gọi ra tòa về bài “Mặt trận ở Sài Gòn” trên tạp chí Trình Bày số 34, có “luận điệu phung hại trật tự công cộng và làm suy giảm kỷ luật, tinh thần chiến đấu của quân đội.” Nếu giải Văn trao cho Vòng đai xanh không gây dư luận sôi nổi như giải Thơ thì trái lại vụ án Ngô Thế Vinh đã là đề tài cho rất nhiều anh em cầm bút trên các nhật báo cũng như tuần báo, tạp chí, trên báo dân sự cũng như báo quân đội và dư luận đã nhất trí bênh vực nhà văn quân đội mà ngày lĩnh giải thưởng văn chương vẫn còn lặn lội hành quân ở cao nguyên. Do đó mà có cuộc đàm thoại sau đây để độc giả Bách Khoa biết rõ tác phẩm trúng giải Vòng đai xanh đã được thai nghén hình thành ra sao, và tác giả Vòng đai xanh đã quan niệm vụ án của anh thế nào.

Cũng xin ghi lại: Ngô Thế Vinh sinh năm 1941 ở Thanh Hóa, Anh đã là chủ bút báo Tình Thương, cơ quan tranh đấu văn hóa xã hội của sinh viên y khoa 63-66. Tốt nghiệp y khoa năm 1968, anh gia nhập quân y, phục vụ tại Lực lượng Đặc biệt và đã giữ chức vụ y sĩ trưởng Liên đoàn 81 Biệt cách Nhảy dù. Tác phẩm đã xuất bản: các tiểu thuyết Mây bão (1963), Bóng đêm (1964), Gió mùa (1965) và Vòng đai xanh (1970).

Trong bài phỏng vấn nói trên, nhà văn Ngô Thế Vinh thảo luận về một loạt các vấn đề mà xã hội miền Nam phải đối diện trong những năm đầu tiên của thập kỷ 1970, từ phong trào đòi tự trị của đồng bào thiểu số ở Tây Nguyên cho đến chế độ kiểm duyệt áp đặt lên báo chí và tác phẩm văn học. Để có một cái nhìn rõ hơn về những khía cạnh được nhà văn Ngô Thế Vinh đề cập, mời các bạn đọc toàn bộ bài phỏng vấn của tạp chí Bách Khoa ở đây.

Thưa anh Ngô Thế Vinh, vụ án “Mặt trận ở Sài Gòn” cho thấy chế độ kiểm duyệt ở Miền Nam vào thời điểm phiên tòa diễn ra cũng khắc nghiệt không kém gì chế độ kiểm duyệt của chính quyền CS Hà nội. Cũng tịch thu, cũng đục bỏ, cũng trừng phạt, thậm chí đưa người viết ra tòa. Là người trong cuộc, anh có những nhận xét nào về chế độ kiểm duyệt ở hai miền? Có công bằng hay không khi cho rằng chế độ kiểm duyệt của miền Nam “tốt” hơn hoặc “tử tế” hơn của miền Bắc?

Chân dung văn nghệ sĩ

Tháng 11 năm 2010, tạp chí Da Màu ấn hành bài viết “*Một Cao Xuân Huy Khác*” của Ngô Thế Vinh để tưởng nhớ tác giả “*Tháng Ba Gãy Súng*” trong một cách thể rất khác thường. Bài viết bắt đầu với phần giới thiệu và giải thích *Melanoma*, một căn bệnh ung thư hiểm hoi mà nhà văn Cao Xuân Huy đã bất hạnh vướng phải và đành chia tay với trần gian một cách vội vã.

Tháng 6 năm 2014, cũng trên tạp chí Da Màu, nhà văn Ngô Thế Vinh gửi đến bạn đọc “*Nguyễn Xuân Hoàng trên con dốc Tử Sinh*.” Không giống như bài viết về Cao Xuân Huy, “*Nguyễn Xuân Hoàng trên con dốc Tử Sinh*” là một cái nhìn khá cân bằng của tác giả dành cho nhà văn Nguyễn Xuân Hoàng về các mặt con người, văn chương, và bệnh lý. Theo người viết, chính là ở thời điểm này, nhà văn Ngô Thế Vinh bắt đầu song hành với bác sĩ Ngô Thế Vinh, y sĩ Liên đoàn 81 Biệt Cách Dù, trên cuộc hành trình tạo dựng [lại] diện mạo của các nhà văn, nhà thơ, nghệ sĩ thân thuộc của ông. Sau Cao Xuân Huy, Nguyễn Xuân Hoàng là Nghiêu Đề, Dương Nghiễm Mậu, Thanh Tâm Tuyền. Rồi Võ Phiến, Mặc Đỗ, Linh Bảo, Nguyễn Đình Toàn, Nhật Tiến. Và gần đây nhất, Đinh Cường. Người viết, đồng thời là người đọc trung thành, ước mong nhà văn Ngô Thế Vinh tiếp tục cuộc hành trình kỳ thú này.

Một nhận xét được nhiều người chia sẻ: Tuy thành phần văn nghệ sĩ được nhà văn Ngô Thế Vinh chọn để vẽ chân dung thì đa dạng, nhưng có một đặc điểm chung, họ hoặc đã qua đời, hoặc, trong vòng quay Sinh Lão Bệnh Tử, ở vào buổi chiều tà bóng xế của đời người. Bạn đọc bản thảo: Liệu đây có phải là một trong những yếu tố quan trọng để nhà văn Ngô Thế Vinh chọn đưa vào loạt bài chân dung văn nghệ sĩ?

Quá [sinh tử] quan này gánh chân dung

Nửa bầu y sĩ, nửa thùng văn gia!

Có bao nhiêu phần văn chương, bao nhiêu phần y học ở mỗi bức chân dung, thưa anh Ngô Thế Vinh?

[Hết trích dẫn]

Anh Phùng Nguyễn thân, tôi chẳng bao giờ nghĩ là sẽ có một bài viết về anh sớm đến như vậy. Mới gặp anh đó, anh mới ra đi mà đi tìm những thông tin về anh đã rất khó khăn, nhất là ở suốt một giai đoạn mà anh đã không muốn nhắc tới. Anh mất đi, sinh hoạt văn học và phê bình hải ngoại vừa mất đi một kiện tướng. Sự ra đi vô cùng bất ngờ của anh khiến tôi chợt nhớ một câu trích dẫn ở đâu đó, không còn nhớ nguồn: “*Điều chắc chắn duy nhất trên đời, đó là sự bất trắc / The only certainty in this life is uncertainty.*”

MỘT PHÙNG NGUYỄN RẤT MÊ BIỂN

Không rõ bắt đầu từ bao giờ, Phùng Nguyễn rất mê biển. Những năm sống và làm việc ở Bakersfield tương đối xa biển nhưng những ngày cuối tuần Phùng đều lái xe 1-2 tiếng đồng hồ tới những khúc biển đẹp mà anh ưa thích. Những ngày ngắn ngủi từ Miền Đông sang California thăm mẹ, mỗi sáng rất sớm, Phùng đều ra bãi biển đi bộ từ 4 tới 5 miles khi một mình khi cùng hai cô em gái. Phùng thích đi bộ sớm vì lúc đó khí trời tinh khiết và còn vắng

bóng người; phải có một trái tim khoẻ mạnh Phùng mới đi được bấy nhiêu xa với tốc độ nhanh. Riêng tôi, chỉ có được hai ngày cuối tuần là có thể đi bộ với Phùng, điểm hẹn là trên Pier Huntington Beach mà tôi vẫn gọi đùa là nơi “đầu cầu biên giới”.

*Huntington Beach Pier Oct 4, 2015
[photo by Trịnh Cung]*

*Huntington Beach Mural Oct 4, 2015
[photo by Ngô Thế Vinh]*

*Phùng Nguyễn và Ngô Thế Vinh
trên bãi biển Laguna Beach Oct 11, 2015*

Mới tháng Mười đây thôi, cùng ngồi ăn sáng nơi một quán Đức *Cafe Heidelberg* trên đường PCH Laguna Beach có thể nhìn ra một góc biển, hai anh em còn hẹn nhau lần tới sẽ trở lại đây nhưng là trên một *Rooftop Lounge* để từ trên cao có thể nhìn bao quát biển Pacific nổi tiếng là tuyệt đẹp lúc hoàng hôn với bờ bên kia là quê nhà. Và lần này Phùng Nguyễn đã không giữ được lời hứa ấy với tôi cho dù anh luôn luôn là người đúng hẹn.

Ngày thứ Bảy, một tuần lễ sau tôi và Huy Văn cũng tới thăm được bà Mẹ Phùng Nguyễn, tuổi cụ đã ngoài 90, cụ bà họ Phan cùng một nhà thờ họ với gia đình cụ Phan Khôi và cùng quê Điện Bàn Quảng Nam. Cụ kể chuyện về cả một thời kỳ ấu cơ cực của Phùng với nhiều nước mắt của một người mẹ vừa mất con. Hộp tro cốt của Phùng được đặt ngay trên đầu giường cụ, mỗi tối cụ niệm Phật và con gái cụ cho biết cụ vẫn thủ thủ một mình nói chuyện với Phùng. Cụ bật khóc khi nhắc tới câu nói của Phùng ở lần gặp mẹ cuối cùng: “*Mẹ có biết là con thương mẹ lắm không.*” Trong tuần lễ tới, hộp tro cốt của Phùng lại được đưa trở về miền Đông. Cô em gái Phùng cho biết, ý nguyện của Phùng rồi ra tro cốt sẽ được rải trên biển, nhưng là biển Thái Bình với bờ bên kia là quê nhà.

*Cụ bà Mẹ Phùng Nguyễn và Ngô Thế Vinh
[photo by Huy Văn, December 5, 2015]*

Bài viết này với nỗi xúc động, như một chia xẻ với những người bạn thân thiết của Phùng Nguyễn trong nỗi mất mát chung vô cùng lớn lao này.

NGÔ THẾ VINH

Laguna Beach, Thanksgiving Day

November 26, 2015 – December 6, 2015

Nguồn: <https://tranthinguyetmai.wordpress.com/2022/11/17/phung-nguyen-nhu-chua-he-gia-biet/#more-16290>

www.vietnamvanhien.org

VIỆT NAM VĂN HIẾN

www.vietnamvanhien.info

TỦ SÁCH VĂN HIẾN VỚI HƠN 9000 TÁC PHẨM